Els treballs arqueològics al fortí romà de Costa de la Serra (La Secuita, Tarragonès) posen al descobert la muralla nord del jaciment

L'ICAC ha dut a terme una campanya arqueològica al jaciment tardorepublicà de Costa de la Serra (La Secuita, Tarragonès) amb l'objectiu de delimitar, excavar i interpretar una depressió de grans dimensions situada al nord de l'assentament.

La intervenció ha comptat amb la participació d'investigadors i tècnics de l'ICAC i estudiants del Màster interuniversitari en Arqueologia Clàssica Aplicada (URV-ICAC-UAB), i ha comptat amb el suport econòmic de l'Ajuntament de la Secuita i el Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.

El jaciment de Costa de la Serra s'excava des de 2015. Les diferents campanyes arqueològiques han permès identificar **un assentament fortificat que data d'entre del darrer terç del segle II aC i el primer terç del segle I aC**. Va ser amb els treballs de 2021 que es va documentar per primera vegada la gran depressió que enguany s'ha excavat: un gran forat retallat al terreny natural que, com a primera hipòtesi, es va plantejar que podria tractar-se d'una cisterna de grans dimensions.

Contingut extret de la web de l'ICAC (www.icac.cat)

Vista general dels membres de l'equip excavant dins de la gran depressió localitzada en el turó on s'ubica el jaciment. Foto: ICAC (CC 4.0).

Segons les hipòtesis dels investigadors, el fortí podria estar relacionat amb la conquesta i pacificació del nord-est peninsular, i després de complir la seva funció, va ser desmuntat de forma deliberada. El jaciment va ser descobert per l'arqueòleg Marc Dalmau, veí de l'Argilaga i antic alumne de l'anterior màster d'Arqueologia Clàssica (URV-ICAC-UAB).

La recent intervenció de l'ICAC ha permès concretar que la depressió fa uns 20 m de diàmetre, amb una potència màxima de 3 m respecte a la cota de cultiu actual. **Les tasques de delimitació de la depressió han permès posar al descobert la muralla nord de l'assentament**, feta amb carreus i pedres treballades de dimensions mitjanes i amb la mateixa orientació que la façana meridional de l'assentament. La troballa d'aquest límit del recinte serà de vital importància per conèixer les dimensions aproximades del fortí (a l'entorn dels 2000 m2) i proposar-ne la restitució.

Per això, l'ICAC es planteja fer-hi **noves intervencions amb l'objectiu de comprovar el grau de conservació d'aquest sector de la muralla** i provar d'excavar les possibles restes arqueològiques a l'interior del recinte.

Contingut extret de la web de l'ICAC (www.icac.cat)

Vista general de la intervenció un cop finalitzada l'excavació, on es pot observar els 3 m de diferència entre el sòl agrícola i el fons de la depressió.

Vista general de la intervenció un cop finalitzada l'excavació, on es pot observar els 3 m de diferència entre el sòl agrícola i el fons de la depressió.

Tenint en compte que el retall és massa irregular per a tractar-se d'una bassa i que han aparegut diverses marques documentades a la roca natural (possiblement resultat de l'extracció de pedra), els investigadors descarten la hipòtesi inicial de que es tractés d'una cisterna i, amb els nous resultats, interpreten que **l'ús del retall estaria relacionat amb el de pedrera**, per bastir els edificis de assentament en el moment de la seva construcció. Posteriorment, aquest punt s'hauria reblert amb el pas de temps, abocant-hi principalment terra i objectes en desús, com ceràmiques trencades, i pedres.

En el mateix espai s'ha documentat també una zona de caràcter industrial, amb un mínim de **dues estructures de combustió**. Aquests dos forns excavats, de funció encara desconeguda, són de característiques similars: planta circular, secció esfèrica i revestiment amb argila endurida a les parets.

Contingut extret de la web de l'ICAC (www.icac.cat)

Vista zenital del segon forn documentat en la darrera campanya a Costa de la Serra, un cop finalitzada la seva excavació. Foto: ICAC (CC 4.0).

La investigació en el jaciment de la Costa de la Serra (La Secuita) forma part del projecte quadriennal de la Generalitat de Catalunya titulat "El territori de Cessetània occidental al primer mil·lenni aC: del bronze final a la romanització" (CLT009/22/00012), liderat per la Dra. Maria Carme Belarte (ICREA-ICAC) i el Dr. Joan Canela (ICAC).

Contingut extret de la web de l'ICAC (www.icac.cat)

Un fragment del tancament nord del jaciment, localitzat al sud de la gran depressió. Foto: ICAC (CC 4.0).